

RINGERIKE KOMMUNE

VURDERING AV INNSPILL TIL OPPSTART AV 514 Detaljregulering for Hovsmarka skiløyper

Oppsummert og kommentert av forslagsstiller 27.08.2025

Kommentert av kommunedirektøren 23.09.2025

Liste over innspill

Nr.	Navn	Dato
1	Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	11.07.2024
2	Buskerud fylkeskommune	17.07.2024
3	Mattilsynet	08.07.2024
4	NVE – Norges vassdrags- og energidirektorat	20.06.2024
5	Statnett	07.08.2024
6	Hønefoss og Omegn Brukshundklubb ved Anne-Grete Brodahl Øvrelid	20.06.2024
7	Ingrid Strande	15.07.2024
8	Jan Erik Skogsholm	18.06.2024

Oppsummering av innspill	Forslagsstillers kommentar	Kommunedirektørens kommentar
(1) Statsforvalteren i Østfold Buskerud, Oslo og Akershus Statsforvalteren finner det positivt at det skal legges til rette for idrett i området. Det understrekes at det blir viktig med god medvirkning i planarbeidet, og at det må utredes og opplyses godt om hvilke konsekvenser planforslaget vil ha for de som bor og bruker området i dag. Statsforvalteren har mer utdypende kommentarer til to temaer. Fremmede arter Det understrekes av Statsforvalteren at to fremmede arter, kanadagullris og engrødtopp, er påvist innenfor planområdet. Det opplyses om at begge arter er vurdert til å utgjøre en svært høy risiko (SE). Spredningsevnen og den økologiske effekten er derfor stor. Det vises til naturmangfoldlovens (nml.) kapittel IV og forskrift om fremmede organismer som utdypet den generelle aktsomhetsplikten i nml. § 6. Det bes om at det tas aktsomhet i håndtering av fremmede arter, og at de nevnte plantene blir fjernet fra området der det er mulig i forbindelse med terrengarbeidet i området. Det påpekes at flytting av løsmasser er en av de hyppigste årsakene til spredning av fremmede organismer, og Statsforvalteren minner videre om § 24, <i>Krav om tiltak rettet mot mulige vektorer og spredningsveier for fremmede organismer, fjerde ledd.</i>	Planarbeidet har lagt opp til en god medvirkningsprosess med workshop i varslingsperioden, der lokalidretten i området deltok. Naturmangfold, overvann er utredet i planarbeidet. Det følger av rekkefølgebestemmelsene til planen at forholdet til fremmede arter skal være kartlagt før det gis igangsettningstillatelse for o_SK11 og o_SK12. Bestemmelsene legger også opp til at masseuttak, massetransport og massedeposering skal utføres på en miljømessig god måte. Overskuddsmasser kan tillates uttransportert, men skal fortrinnsvis gjenbrukes innenfor området. Det skal også utarbeides en plan for anleggsfasen. Det skal redegjøres for massehåndtering, og overskuddsmasser skal leveres til godkjent mottak. Planen skal forelegges Ringerike kommune sammen med søknad om tillatelse til tiltak. Ved uttak av mer enn 500 m³ masser, skal det lages en plan for massehåndtering.	Kommunedirektøren mener at det er tilstrekkelig utredet hvilke konsekvenser tiltaket vil ha for de som bruker området i dag. Utbedring av løypenettet vil i seg selv bidra til å tilrettelegge mer for allment friluftsliv ved mer tilrettelegging. Krav i bestemmelsens til informasjonsskilt og merking vil gjøre området mer lesbart, og sammen med ny gang- og sykkelvei fra Børdalsmoen ned til Hovsmarkveien nedenfor Ringerikshallen (planlagt i plan 519 Børdalsmoen) vil det bli en bedre tilrettelegging for området. Kommunedirektøren anser at håndtering av fremmede arter er tilstrekkelig ivarettatt i bestemmelsene. Kommunedirektøren mener håndtering av overvann er tilstrekkelig sikret i planforslaget.

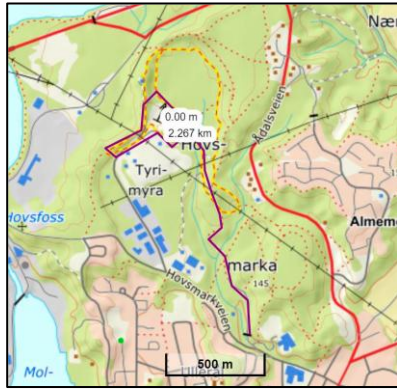
Statsforvalteren forutsetter at det i størst mulig grad skal benyttes stedegne masser, og at eventuelle overskuddsmasser håndteres forsvarlig. Samfunnssikkerhet og klimatilpasning Statsforvalteren anser det som viktig med god overvannshåndtering, og viser til føringene i <i>Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning</i>, som tilsier at det bør benyttes naturbaserte løsninger for håndtering av overvann. Det opplyses om at det i klimaprofilen for Buskerud anbefales et klimapåslag på minst 40% på regnskyll med kortere varighet enn tre timer. Det opplyses om at det er registrert noen mindre bekker i området. Statsforvalteren mener håndtering av overvann og bevaring av naturelementer bør ses i sammen. Det anbefales at eventuelle behov for kryssing av disse bekkene løses med bru, fremfor å legges i rør, samt at kantsonen bevares jf. vannressursloven § 11. Statsforvalteren opplyser om at dersom det er helårs vannføring i disse bekkene, vil tiltak her være avhengig av tillatelse etter forskrift om fysisk tiltak i vassdrag. Buskerud fylkeskommune er myndighet for disse bekkene, og må vurdere dette. Avslutningsvis viser Statsforvalteren til følgende statlige planretningslinjer: <i>Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning</i> (2018) og <i>Rikspolitiske retningslinjer for å styrke og unges interesser i planleggingen</i> (1995). Det vises til Statsforvalterens forventningsbrev 2024, overordnede føringer for kommunal planlegging innenfor Statsforvalterens ansvarsområdet, samt til nettsidene planlegging.no og miljøstatus.no. Videre vises det til NVE kartbaserte veiledning for reguleringsplaner og DSB sin veileder, <i>Samfunnssikkerhet i kommunenes arealplanlegging</i>, for utarbeidelse av ROS-analysen.	Det følger av bestemmelsene til planen at overvann skal håndteres etter tretrinnsstrategien. Kommunens retningslinjer for overvann er styrende for utarbeidelsen av overvannsløsninger. Det skal dimensjoneres og sørges for trygg blågrønn overvannshåndtering med klimajustert 100-års regn på egen eiendom. Naturlige flomveier skal bevares. Det skal ikke være økt avrenning fra området og ned til øvrig bebyggelse. For å minimalisere mengden sigevann, skal det etableres en grøft mellom deponiet og tilgrenset løype, slik at vann føres videre og ikke infiltreres i grunnen. Det konkluderes i overvannsrapporten at eksisterende stikkrenne kan beholdes, da oppstrøms nedbørfelt ikke bygges ut i dette prosjektet. Dersom oppstrøms nedbørfelt bygges ut, må utskiftningen av kulverten vurderes på nytt.	
(2) Buskerud fylkeskommune Fylkeskommunen påpeker følgende som relevante for planarbeidet: - Regional plan for areal og transport i Buskerud - Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv- Natur som kilde til helse og livskvalitet. - Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 (denne legger vekt på hensynet til friluftsliv) Fylkeskommunen er positiv til at påvirkning på landskapsbilde og grønnsstruktur, friluftsliv og støy inngår i utredningene i planarbeidet. Friluftsliv Hovsmarka er kartlagt, i kommunens friluftslivkartlegging, som et svært viktig friluftslivsområde. Med et stort omfang aktiviteter alle årstider. Det er viktig at det i planarbeidet vurderes virkning for ulike brukergrupper/typer bruk av marka, og hvordan ulik bruk av og viktige opplevelseskvaliteter i markaområdet kan ivaretas gjennom planforslaget. Det vises til rekkefølgekravet i områdereguleringen, hvor det er lagt vekt på at	Friluftsliv, områdestabilitet, overvann, naturmangfold inkl. vannmiljø og trafikk er utredet i planarbeidet. Det følger av bestemmelsene til planen at hensynet til friluftsliv, idrett og annen rekreasjon skal vektlegges, og grønne opplevelseskvaliteter langs eksisterende og planlagte stier skal skjermes i størst mulig grad. Friluftslivrapporten vektlegger at det er svært positivt at planen sikrer et sammenhengende lysløypenett i et sentrumsnært friluftslivsområde. En oppgradering av parkeringsplassen slik det legges til rette for vil gjøre parkeringen i området enklere, og gi plass til flere biler. Virkningene for turveinettet avbøtes betydelig med ny gangforbindelse som planlegges i reguleringsplanen for Børdalsmoen, samt ved at ny vinterpreppet løype vil fungere som en tursti størsteparten av året. Samlet sett er det flere tiltak som gir bedre tilrettelegging for rekreasjonsbruk.	Kommunedirektøren mener hensyn til friluftsliv er tilstrekkelig, svart ut, utredet og ivarettatt i planen. Se kommentar over til Statsforvalterens innspill om samme tema. Støy er tilstrekkelig svart ut av forslagsstiller. Bestemmelsene regulerer også åpningstider og maksimalt antall renn-dager. Når det gjelder landskapsbilde, er det i bestemmelsene høydebegrensninger til fyllinger, skjæringer og murer. Landskapsendringen anses å være akseptable. Overvann er tilstrekkelig sikret i planforslaget, og områdestabiliteten er avklart. Tiltaket anses å ikke være en slik art at den påvirker vannmiljøet i betydelig grad. Kommunedirektøren har i planprosessen vurdert å sette krav til oppgradering av Tyrimyrvæien, men siden tiltaket er beskjedent og videre bruk av kommunens fremtidige planer for øvrige idrettsanlegg i området ikke er avklart, er det hensiktsmessig at en

planen for Hovsmarka sør skal ivareta funksjonen til eksisterende løyper, anlegg og friluftsbuk som blir berørt av næringsutviklingen som områdereguleringen legger opp til. Støy Fylkeskommunen viser til anbefalingene i støyretningslinje T- 1442/2021 knyttet til støyende virksomhet og stille områder, som det anbefales at legges til grunn. Landskapsbilde For å synliggjøre påvirkning på landskapsbildet kan det være hensiktsmessig at det utarbeides visualiseringer av tiltakene som planforslaget åpner for, i form av eksempelvis snitt/landskapsprofil, illustrasjoner av tiltak i form av fotomontasje eller lignende. Naturfare <i>Flom og overvann</i> Alt overvann skal fortrinnsvis tas hånd om åpent og lokalt på egen eiendom gjennom infiltrasjon i, utslipp til resipient, eller på annen måte utnyttes som ressurs. Flere åpne grøntareal og færre tette flater er viktig prinsipp. Vannets naturlige kretsløp skal opprettholdes og naturens selvrensingsevne utnyttes. Overvannshåndtering skal ha fokus tidlig i planleggingen av arealutnyttelsen av et område. Det må planlegges for overvannshåndteringen i den fremtidige situasjonen og i anleggsfasen. Rett dimensjonering ut fra klimafaktor, beregning av arealavrenning og infiltrasjon samt fordøyning er viktig momenter i arealplanarbeid. Der det er nødvendig, må det fastsettes hensynssone flåm med elser som ivaretar sikkerheten i samsvar med byggeteknisk forskrift (TEK 17). <i>Skredfare</i> Utbygging må i størst mulig grad styres utenom fareområder. Der dette ikke er praktisk mulig, må det fastsettes hensynssoner med bestemmelser som ivaretar sikkerheten i samsvar med sikkerhetskravene i byggeteknisk forskrift (TEK17). <i>ROS-analyse</i> Private planleggere og kommunene må utrede flåm- og skredfare som en del av ROS-analysen, og innhente sakkyndig bistand når det er nødvendig. NVEs retningslinjer "Flåm- og skredfare i arealplanar" og «Rettleiar for handtering av overvatn i arealplanar» beskriver hvordan dette bør gjøres. Kommunene har ansvaret for at farene er kartlagt, vurdert og tatt tilstrekkelig hensyn til når planer vedtas. Vannmiljø Eksisterende vannveier i området bør undersøkes og det må sikres at planleggingen bidrar til måloppnåelse i samsvar med den regionale vannforvaltningsplanen (Regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion 2022-2027, med tilhørende planretningslinjer, legger føringer for forvaltningen av vannet vårt.). Planarbeidet må utrede hvilken effekt planen vil ha på miljøtilstanden i berørte vannforekomster, og om det vil ha konsekvenser for oppnåelsen av miljømålene.	Det følger av bestemmelsene til planen at støyforholdene i anleggsfasen skal ivaretas. Det skal gjennomføres kartlegging av støysensitive arter, herunder hekkende rovfugl. Anleggsfasen må gjennomføres mest mulig skånsomt for disse, og legges utenom hekketiden. På skytebane (faresone H360) tillates det skiskyting mellom kl. 08.00 og 20.30. Og det tillates maksimalt 20 renn-dager i året. Det følger av bestemmelsene til planen at overvann skal håndteres etter tretrinnsstrategien. Kommunens retningslinjer for overvann er styrende for utarbeidelsen av overvannsløsninger. Det skal dimensjoneres og sørges for trygg blågrønn overvannshåndtering med klimajustert 100-års regn på egen eiendom. Naturlige flomveier skal bevares. Det skal ikke være økt avrenning fra området og ned til øvrig bebyggelse. For å minimalisere mengden sigevann, skal det etableres en grøft mellom deponiet og tilgrenset løype, slik at vann føres videre og ikke infiltreres i grunnen. Det konkluderes i overvannsrapporten at eksisterende stikkrenne kan beholdes, da oppstrøms nedbørfelt ikke bygges ut i dette prosjektet. Dersom oppstrøms nedbørfelt bygges ut, må utskiftningen av kulverten vurderes på nytt. Det er utarbeidet en områdestabilitetsvurdering av Terraplan AS. I fagnotatet fremkommer det at det ikke er indikasjoner på kvikkleire/spørbruddmateriale innenfor planområdet. Det ligger en utløpssone utenfor, sør for planområdet. Vannmiljø inngår som del av fagrapport for naturmangfold. Kongshaug bekkefelt ansees som rødlistet naturtype elvevannsmasser. Miljøtilstanden i bekkefeltene er klassifisert med moderat økologisk tilstand, og dårlig kjemisk tilstand. Det forventes liten endring i biltrafikken i Tyrmyrveien som følge av tiltaket, slik at trafikksikkerheten og trafikkavviklingen i liten grad blir påvirket. Hvis skiskytterklubben lykkes i økt rekruttering, kan det bli noe økning i trafikk i forbindelse med henting/bringning av barn og unge. Planforslaget legger ikke til rette for endringer av veinettet innenfor planområdet, men åpner opp for ytterligere opparbeidelse av parkering innenfor felt o_P.	eventuell oppgradering av veien vurderes nærmere i fremtidige planer. Kulturminner anses som tilstrekkelig avklart og sikret i planen, se bestemmelse nr 3.4 om varslingsplikt ved funn av automatisk fredede kulturminner.
--	---	---

Dersom planforslaget vil kunne påvirke måloppnåelsen må det gjøres en egen vurdering etter vannforskriftens § 12 om ny aktivitet eller nye inngrep. Samferdsel Hovsveien ledes ut i et kryss med fv. 290, som har en ÅDT på 14 000 hvorav 7% andel er lange kjøretøy. Planforslaget har potensiale til å generere mye trafikk på offentlig vegnett. Hvis Hovsveien skal benyttes som adkomst til området, dette gjelder både som hoved og som sekundær adkomstvei, må det utarbeides en trafikkvurdering av adkomst fra fylkesvegen, der hvor blant annet kapasiteten i krysset med fylkesvegen vurderes. Videre bør vurderingen omfatte alle trafikantgrupper og må synliggjøre de trafikkmessige virkningene av planen. Forholdet til dagens/fremtidig trafikksituasjon, trafikkavvikling, kollektivtrafikk og trafiksikkerhet for myke trafikanter (herunder trygg skoleveg). Arkeologiske kulturminner De topografiske forhold tilsier at det er potensial for å gjøre funn av automatisk fredete kulturminner i planområdet. Det vil derfor være behov for å gjennomføre en arkeologisk registrering. Alle automatisk fredete kulturminner vil bli målt inn av fylkeskommunen og innlagt i Riksantikvarens kulturminnedatabase. Den arkeologiske registreringen vil bli sammenfattet i en rapport. Kravet om arkeologisk registrering er hjemlet i kulturminneloven § 9. Nyere tids kulturminner Innenfor planavgrensningen krysser høyspentlinjen som går fra Hol – Oslo. Kraftledningen er statlig listeført i NVEs landsverneplan, og er et verdifullt teknisk-industrielt kulturminne fra norsk kraftproduksjon.	Det er gjennomført arkeologiske registreringer. Registreringen påviste ikke automatisk fredete kulturminner eller kulturminner fra nyere tid innenfor varslet planområdet.	
(3) Mattilsynet Mattilsynet kan ingen konkrete kommentarer, og ber om at de holdes orientert i den videre planprosessen.	OK	OK.
(4) NVE – Norges vassdrags- og energidirektorat Allmenne interesser i vassdrag NVE anser det som positivt at det i all hovedsak er arealer som allerede er helt eller delvis nedbygd eller omformet i form av allerede etablerte traseer, skogbilveier ol. som skal benyttes til skiløypetraseer. NVE er i utgangspunktet negative til etablering av nye anlegg som innebærer større grad av nærføring til vassdrag, utfyllinger, drenering eller utfylling i bekker, elver, vann, raviner og/eller bekkedaler. Denne type tiltak kan medføre krav om konsesjon iht. vannressurslovens bestemmelser og/eller innsigelse fra vår side. Naturfare NVE anser denne type tiltak i utgangspunktet å være K1, F1, S1-tiltak i henhold til TEK17 kapittel 7, og forutsetter at NVEs veiledere om sikkerhet mot kvikkleireskred, skred i bratt	Det er utarbeidet en områdestabilitetsvurdering av Terraplan AS. I fagnotatet fremkommer det at det ikke er indikasjoner på kvikkleire/spørbruddmateriale innenfor planområdet. Det ligger en utløpssone utenfor, sør for planområdet. Det foreligger også en risiko- og sårbarhetsanalyse.	Kommunedirektøren vurderer at forslagsstiller har svart ut innspillene fra NVE tilstrekkelig, og at temaene er godt avklart og sikret i planforslaget.

terreng, flom og overvann i det videre planarbeidet. NVE minner om at avklaringene av reell naturfare må skje gjennom planarbeidet og ikke utsettes til byggesak. NVE viser til sine internettsider for arealplanlegging for en fullstendig oversikt over hvilke tema i reguleringsplanen som skal hensyntas, og det oppfordres til at NVEs kartbaserte veileder for reguleringsplaner brukes i planarbeidet. Avslutningsvis ber NVE om å få planen tilsendt ved offentlig ettersyn dersom den berører NVEs saksområder.		
(5) Statnett Statnett gjør oppmerksom på at det innenfor planområdet er to anlegg som Statnett eier og drifter som må hensyntas. Statnett informerer om at anleggene er unntatt fra plan- og bygningslovenes regler. Anleggene/ledningene skal derfor innarbeides i plankartet som hensynssone H740 (båndlegging etter Energiloven). Statnett bemerker at hensynssonen bør være identisk med ledningsanleggets byggeforbudsbelte. I tillegg har Statnett formulert en reguleringsbestemmelse tilhørende hensynssonen som de ber blir innarbeidet i planforslaget. I merknaden blir det påpekt regler og sikkerhetsavstander som må følges når det utføres anleggsarbeid. Det understrekes at det ikke må iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til Statnetts anlegg, og heller ikke gjennomføres inngrep i terrenget som medfører endring av overdekningen over kabler eller oppfylling av terrenget som medfører redusert høyde opp til luftledningsanlegg. Statnett ber om at ROS-analysen inkluderer fare for isning på ledningen som kan medføre nedfall av is på vinterstid, samt at ROS-analyse gjennomføres med hensyn til transmisjonsnettet som kritisk infrastruktur både med hensyn til ferdig bygget anlegg og med hensyn til anleggsgjennomføring. Avslutningsvis ber Statnett om å være høringspart i det videre planarbeidet, og viser til deres HMS veiledning for arbeid nær høyspentanlegg.	Hensynssone H370 med tilhørende bestemmelse er innarbeidet i plankart og bestemmelser. Bestemmelsen sier at det ikke er tillatt med ny bebyggelse, herunder tilskueranlegg, tribune, boder etc. innenfor hensynssonen. Alle tiltak i terrenget og anleggsarbeid innenfor hensynssonen skal på forhånd avklares med ledningseier. Regionalnetts linje og transmisjonsnettlinjer i planområdet, ingen fare for elektromagnetisk felt og ising på ledningen er nevnt i ROS-analysen, kap. 5, punkt 2-J i sjekklisten.	Forslagsstiller har brukt hensynssone H370 faresone høyspent, samme hensynssone som ligger i gjeldende kommuneplanens arealdel og videreført i forslaget til ny kommuneplan. Kommunedirektøren oppfatter at denne er mer dekkende enn H740, siden den er mer konkret på hva som befinner seg innenfor sonen. Det står i bestemmelsen at alle tiltak skal avklares med ledningseier. Kommunedirektøren oppfatter behovet til Statnett er sikret i valg av formål og i ordlyden i bestemmelsen, men ønsker å spørre Statnett spesifikt om dette i høringsperioden. En eventuell endring av type hensynssone her vil ikke få noen praktisk betydning for gjennomføringen av planen.
(6) Hønefoss og Omegn Brukshundklubb ved Anne-Grete Brodahl Øvrelid Øvrelid informerer om at det er hyppig aktivitet i forbindelse med hundeklubben, med hundetrening så å si hver dag i tillegg til fellestreninger flere ganger i uken. Videre forteller Øvrelid at området er et viktig rekreasjons- og friluftsområde som blir mye brukt av byens innbyggere. Øvrelid syns det er positivt med nye sløyfer som kan brukes av alle, men understreker viktigheten av å ivareta hensynene til eksisterende aktivitet og drift i området, samt at skogen ivaretas så langt det lar seg gjøre.	Friluftsliv er utredet i planarbeidet. Forholdene i området er ikke endret utover plassbehov til nye ski-sløyfer.	Kommunedirektøren vurderer at innspillet er tilstrekkelig oppsummert og svart ut.

(7) Ingrid Strande Strande mener at planforslaget må sørge for erstatning for tapte friluftslivskvaliteter som følge av tiltaket og viser til fire punkter dette kan oppnås på, samt et punkt ang plannavnet til reguleringsplanen. (1) Strande uttrykker misnøye med plannavnet «Hovsmarka skiløyper», og er redd navnet indikerer at planforslaget kun vil fokusere på skiløypenett. Strande viser til at det i rekkefølgebestemmelse 7 i områdereguleringen for Treklyngen står at det skal utarbeides en plan for Hovsmarka sør. Det understrekes også at rekkefølgebestemmelse 7 fastslår at planen for Hovsmarka sør skal søke å erstatte eksisterende løyper, anlegg og friluftsbuk, og understreker behovet for en helhetsplan for hele Hovsmarka. (2) Det bes om at planens avgrensning utvides, med begrunnelse om at dette kan bidra til bedre tilkomster til og fra Hovsmarka med omkringliggende boligområder. Strande påpeker viktigheten av gode adkomst til Hovsmarka friluftslivsområde, og mener blant annet at en adkomst mellom Ringerikshallen i nord og boligområdet ved Haldenjordet i syd bør sikres i planforslaget. (3) Strande minner om at skogbruket i Hovsmarka er underlagt Norsk PEFC skogstandard, og viser til kravpunkt 6 «Friluftsliv». Kravpunkt 6 omhandler viktigheten av ivaretagelse av opplevelseskvaliteter ved skogbrukstiltak, særlig ved stier og skiløyper. Det bes om at skogsvegetasjonen langs løypene i størst mulig grad opprettholdes/forbedres. Strande er redd at opparbeidelse av løypenettet iht. veilederen «Rulleskiløyper» vil medføre mye hogst langs hver side av løypene. (4) Det vises til at foreløpige skisser til sløyfenettet tar i bruk eksisterende skogstier, og Strande syns det vil være uheldig om disse stiene blir asfaltert til rulleskiløyper. I et slikt tilfelle ber Strande om at andre traseer benyttes og/eller at nye skogstiene etableres. (5) Det bes om at de pågående reguleringsplanene for og i Hovsmarkaområdet ses i sammenheng, for å oppnå gode helhetlige løsninger i området og unngå bit for bit planlegging.	1) Friluftsliv er utredet i planarbeidet, der det er helheten i området som er vektlagt. Plannavnet er «Hovsmarka skiløyper». (2) Det er sett nærmere på koblinger til og fra planområdet, og koblinger i tilgrensende områder til planområdet. En adkomst mellom Ringerikshallen i nord og boligområdet ved Haldenjordet i syd er utenfor Hovsmarka friluftslivsområde, og forslagsstiller anser det som uforholdsmessig å legge til rette for en adkomst her i dette planforslaget. Dersom adkomsten skal være universelt utformet vil dette medføre en del terrenginngrep grunnet stigningsforhold og fjerning av natur/vegetasjon. En adkomst her er derfor eventuelt noe forslagsstiller mener bør utredes/undersøkes nærmere, og som faller utenfor rekkefølgebestemmelse 7 i områdereguleringen for Treklyngen. (3) Spørsmål som gjelder generell skogsdrift vil avklares i samråd med landbrukskontoret i Ringerike kommune. Hogst langs løypenettet vil være en konsekvens av tiltaket, som vil være umulig å unngå med tanke på utarbeidelse av rulleskiløyper iht. veilederen. (4) De nye løypene vises i plankartet. (5) De ulike forslagsstillerne for reguleringsplanene for og i Hovsmarkaområdet er i dialog med hverandre.	1. Kommunedirektøren mener at friluftsliv er godt utredet i planen. Kommunedirektøren mener at bedre tilrettelagte (rulle-)skiløyper vil gi positive ringvirkninger for friluftsliv. Se for øvrig forslagsstillerens kommentar til statsforvalterens innspill om friluftsliv over. 2. Kommunedirektøren er enig med forslagsstiller om at det ikke ligger til innenfor formålet for denne reguleringsplanen. Men i planforslaget til 519 Børdalsmoen er det foreslått regulert gang/sykkelvei som munner ut på Hovsmarkveien nedenfor Ringerikshallen. Dette vil bli en mer tilgjengelig «inngangsport» inn i Hovsmarka. 3. I tillegg til forslagsstillerens kommentering av punktet vil kommunedirektøren nevne at det i bestemmelsene står at det i anleggsfasen skal unngås unødvendige inngrep i eksisterende terreng og vegetasjon. 4. Løypene kan brukes til allment friluftsliv store deler av året. Kommunedirektøren mener det ikke ville vært hensiktsmessig å regulere inn nye stier, da det allerede i dag er stier som går på kryss og tvers og det trolig vil være en dynamisk prosess hvor folk ønsker å ferdes, basert blant annet på hvor stor aktivitet det vil bli av ski- og rulleskigåere på de opparbeide løypene. Forslagsstiller har vurdert grensesnittet rekreasjon og løyper og har følgende vurdering av hvorfor det ikke er lagt opp til kryssing av løypene: «<i>Det har ikke vært ønskelig å regulere turtraseer på kryss og tvers av skiløyper. Regulering av sambruk vil kunne skape konflikter og øke ulykkesrisikoen for blant annet påkjørsler. Det vil være åpent for at man kan utnytte området til både å gå og sykle, men det vil være rulleski som er hovedaktiviteten. Ved å ikke regulere sambruk, vil dette synliggjøres og skape en felles forståelse av området.</i>» Kommunedirektøren er enig i denne vurderingen. Bestemmelsene setter krav til informasjonsskilt og skiltplan. Dette vil gjøre området mer lesbart for de som bruker området.
(7) Jan Erik Skogholm Skogholm er skuffet over at deler av Hovsmarka er valgt å bli brukt som industriområde, da dette er et lavterskel sted for skitrening med gode terrengforhold. Skogholm mener den foreløpig skisserte sløyfen opp til vanntårnet ikke egner seg til skiopplæring av barn. Istedenfor foreslår Skogholm at en bruker «tømmerveien» som går ved barnehagen:	Friluftsliv og naturmangfold inkl. vannmiljø er utredet i planforslaget. Ski-sløyfene er omforent med Hønefoss skiskytterklubb.	Kommunedirektøren mener at innspillene er svart ut i planarbeidet. Når det gjelder skiopplæring for barn, viser vi til følgende vurdering av universell utforming i kapittel 7.10 i planbeskrivelsen: «<i>Det er også positivt at skiløypetraséene rundt skytebaneområdet er planlagt utarbeidet med god bredde, lite helning og ingen bratte unnabakker. Dette vil bidra til at rulleskiidretten blir mer tilgjengelig for en større målgruppe, da disse løypetraséene er godt egnet for utøvere med bevegelsesutfordringer.</i>»

Videre mener Skogholm at bekken ved barnehagen er forurensset, og ber om forurensningen i bekken tas tak i.

Når det gjelder vannmiljø og deponiet er det i bestemmelsene krav til utforming av grøft som sikrer at mengden sigevann skal begrenset.